

Dnr 0477/2015

Statens musikverks jämställdhetsuppdrag – rapport rörande verksamhetsåret 2014

1. Sammanfattning
2. Bakgrund
3. Medspelare i musiklivet
4. Sammanfattning av 2014 års ansökningar, beviljade stöd och delrapportering
5. Avslutade projekt 2012, 2013 och 2014
6. Ekonomiskt utfall
7. Resultat och analys

- Bilagor:
1. Program Musikliv i balans
 2. Samlingsbeslut Jämställdhetsuppdraget 2014:J
 3. Fördelade bidrag 2012-2014

1. Sammanfattning

Under 2014 har Musikverket delat ut två miljoner kronor i stöd till tio jämställdhetsprojekt och genomfört den avrundande konferensen *Musikliv i balans*.

2011, det år då Musikverket fick jämställdhetsuppdraget, ägnades åt undersökande verksamhet, dialog med musiklivet och förberedelser. De följande åren har verksamheten främst fokuserat på att fördela sökbara jämställdhetsstöd. Målet har varit att stödja projekt som syftar till långsiktiga, strukturella och djupgående förändringar för ett jämställt musikliv. Av denna anledning har vi valt att satsa på större aktörer där flera har fått stöd flera år. Under 2012-2014 har sammanlagt 6 473 400 kronor fördelats till 16 olika organisationer fördelade på 29 jämställdhetsprojekt (se mer under avsnitten 4 och 5). Därtill har 400 000 kronor använts till samarbetsprojekt med olika organisationer. Dessa samarbetsprojekt initierades redan under 2011. Flera projekt fortlöper under våren 2015 med en sista möjliga sluttid 2015-06-30 och sammanlagt är tolv stycken projekt fortfarande igång.

Det långsiktiga målet har varit att bidra till att män och kvinnor blir jämställt representerade i musiklivet inom de musikgenrer där behovet är som störst. Här har vi kommit en bit på väg, men mycket behöver fortfarande göras.

2. Bakgrund

Regeringen fattade 2011-05-26 beslut att ge Statens musikverk i uppdrag att främja jämställdhet inom musiklivet 2011-2014 (KU2011/1026/KV). Uppdraget omfattade totalt åtta miljoner kronor fördelade enligt följande:

- 2011 – 1 miljon
- 2012 – 3 miljoner
- 2013 – 2 miljoner
- 2014 – 2 miljoner

Uppdraget har genomförts i samverkan med Statens kulturråd, Konstnärsnämnden och andra berörda aktörer inom musikområdet och har administrerats av en halvtidsanställd jämställdhetskoordinator, bekostad av Musikverket. Jämställdhetskoordinator 2014 har varit Ulrika Gunnarsson.

Musikverket har företrädesvis vänt sig mot det fria musiklivet. Med det fria musiklivet menar vi de grupper, ensembler, enskilda utövare och organisationer som står utanför institutionerna. Detta innefattar även tonsättare/komponister.

Under 2014 har myndigheten även deltagit i JiM¹.

3. Medspelare i musiklivet

Musikverket har under 2014 på olika sätt varit en aktiv part i jämställdhetsarbetet inom musiklivet. Jämställdhetskoordinatorn har hållit en tät kontakt med alla projektägare via delrapporter men har också besökt en del av dem. Koordinatorn har även deltagit i möten, paneldebatter och föreläst, bland annat på konferensen *Europe Jazz Balance* och EPOS mentorprogram (RFoD) samt i Folkuniversitetets talkshow under festivalen *Granny Goes Street* i Falun (<https://www.youtube.com/watch?v=Rqe76TmkucY>).

Musikverket anordnade en paneldebatt under Folk- och världsmusikgalan om att boka jämställt, samt deltog i en annan panel under samma gala. Musikverkets panel spelades in och finns att se på Musikverket.se (<http://musikverket.se/artikel/jamstallt-i-folk-och-varldsmusiken-2/>).

Den 11 november 2014 anordnades en avslutande konferens i Musikverkets jämställdhetsserie *Musikliv i balans*. På konferensen medverkade 38 föreläsare, musiker och paneldeltagare och i publiken fanns det ytterligare 151 representanter från hela musiklivet (programmet finns i Bilaga 1). Konferensen invigdes av kulturminister Alice Bah Kuhnke och följdes av vittnesmål

¹ Jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (JiM) är ett pilotprojekt initierat av regeringen under 2013. Syftet är att myndigheternas kärnverksamhet, det vill säga den utåtriktade verksamheten gentemot medborgarna, ska bli jämställd. Uppdraget gavs till Statens musikverk i regleringsbrevet för 2013 (Ku2012/1317/KO, Ku2012/1898).

från kvinnliga musiker och tonsättare. Fokus var *Nya perspektiv på jämställdhet– musikliv i förändring* och handlade om innebörd och förändring av jämställdhetsbegreppet och en genomgång av intersektionalitet och dess betydelse i musiklivet. Blocket *Motstånd och förändring* avhandlade motstånd ur olika synvinklar och hur man kan jobba rent praktiskt med frågorna. Båda blocken följdes av paneldiskussioner. Den sista delen bestod av *Frågor mot framtiden* med röster från publiken och en slutpanel med musiklivets nyckelpersoner. Dagen blev en stor framgång och blev även uppmärksammad i media. Konferensen livesändes via Musikverkets hemsida och där kan man också eftertitta (<http://musikverket.se/artikel/se-filmen-fran-musikliv-i-balans/>). Via samma länk kan man även se twitterflödet från konferensen (#jämusik).

4. Sammanfattning av 2014 års ansökningar, beviljade stöd och delrapportering

Sammanlagt inkom 26 ansökningar till årets ansökningsomgång. Den gemensamma summa som söktes uppgick till 7 942 150 kronor (se bilaga 2). Det inkom ansökningar inom följande kategorier: ledarskap/mentorutbildningar, utbildning/pedagogik (musikhögskolor, kulturskolor, studieförbund), kurs/läggerverksamhet, arrangörsverksamhet, nätverk/intresseorganisationer samt statistik och studio/ljudteknik. Ansökningar inkom från hela landet men majoriteten av ansökningarna kom från Stockholm, där många av riksorganisationerna har sitt säte.

Statens musikverk beslutade 2014-04-28 om fördelning av 2 miljoner kronor i stöd till tio jämställdhetsprojekt i musiklivet. Sju av dessa projekt är fleråriga och fick stöd även 2013 varav fem fick stöd även 2012.

Statens musikverk valde utifrån uppdragets utformning att prioritera ansökningar rörande kvinnligt ledarskap på olika nivåer, barns och ungas rätt till jämställd musikundervisning, kvinnliga nätverk, utveckling av arrangörsledet och tillgängliggörande av kvinnlig repertoar. Projekt som syftar till långsiktiga, strukturella och djupgående förändringar för ett jämställt musikliv har prioriterats. En geografisk spridning samt relevansen för barn- och ungdomar vägdes också in i bedömningen.

Ansökningarna hanterades av Statens musikverk i samverkan med Konstnärsnämnden och Statens kulturråd. I referensgruppen deltog två representanter per myndighet. Beslutet fattades av generaldirektören vid Statens musikverk.

Här följer en sammanställning av de tolv projekt som fortfarande pågår. De resterande projekten slutförs under våren 2015 med en sista möjlig sluttid 2015-06-30 och med slutredovisning en månad efter utsatt slutdatum. För projekt som är slutrapporterade inom Jämställdhetuppdraget, se avsnitt 5.

Sveriges musik- och kulturskoleråd (SMoK) beviljades 200 000 kronor för *Kulturskola på lika villkor*. Projektet beviljades även stöd 2012 med 550 000 kronor och 2013 med 200 000. Många kulturskolor har under 2012 och 2013 fått ta del av projektet i föreläsningsform eller i

ett fördjupat utvecklingsarbete med fokus på genus. Nu ska dessa resultat, erfarenheter och arbetsmetoder omvandlas till ett metodmaterial som ska spridas till landets alla kulturskolor.

Delrapport: Projektet har intervjuat de deltagande kulturskolorna för en rapport som planeras bli klar februari 2015. En handbok för jämställd kulturskola kommer att tas fram utifrån projektets erfarenheter och planeras vara klar i april 2015. Den kommer att publiceras på webben samt diskuteras i regionala chefsnätverk. SMOKs webb har också utvecklats för att bättre kunna sprida erfarenheter från jämställdhetsprojektet. Två seminarier om projektet kommer att hållas vid SMOKs rikskonferens 18-20 mars 2015 i Eskilstuna. Det finns även planer på en ny rektorsutbildning för musik- och kulturskolor hösten 2015. I denna utbildning ska jämställdhet vara en av de centrala frågorna. 21-22 augusti 2014 hölls en nordisk kulturskolekonferens i Nuuk på Grönland, där SMOK föreläste om *Kulturskola på lika villkor*. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-01.

Kulturutveckling (f.d. Musik Gävleborg) beviljades 300 000 kronor för *Systrarna Gävleborg Fas 3*. Det är en fortsättning av ett beviljande från 2012 då de fick 350 000 kronor och 2013 då de fick 300 000 kronor. Projektet är ett mentorprogram, där kvinnliga professionella musiker, artister, skivbolagsdirektörer och ljudtekniker engageras för att arbeta med och inspirera unga kvinnliga musiker i åldrarna 16–25.

Delrapport: Andra årskullen inom projektet *Systrarna* utexaminerades 24 maj 2014. Projektet har fått stor uppmärksamhet i media. Två väletablerade kvinnliga artister har varit deltagarnas mentorer under fas två och adepterna har fått träffa inspirerande föreläsare från musikbranschen. *Systrarna Gävleborg* får också stöd från Kulturutveckling, Studieförbundet samt Hudiksvall, Söderhamn, Bollnäs, Gävle och Ljusdal kommuner. Den tredje årskullen med tolv deltagare har under hösten 2014 påbörjat sitt arbete. Man vill gärna fortsätta med en fjärde kull men finansieringen är i nuläget olöst. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-29.

Riksförbundet för folkmusik och dans (RFoD) beviljades stöd med 250 000 kronor för *EPOS – nätverk och mentorprogram*. Projektet beviljades samma summa 2012 och 2013. Projektet syftar till att fler kvinnor ska ta plats på scenen inom folk-, världsmusik- och dansgenren och på ledande positioner i kulturlivet.

Delrapport: *EPOS* (Equality and Plurality On Stage) har under 2014 valt ut tolv adepter av 39 sökande till en femte årskull. RFoD noterar att allt fler välmeriterade, välutbildade och redan aktiva i branschen vill delta i programmet. De har genomfört sex träffar med föreläsningar, gruppdiskussioner samt enskilda samtal mellan mentorer och adepter. Sex mentorer har varit knutna till projektet. Inför 2015 har man fått in 31 ansökningar och tolv nya adepter har valts ut. *EPOS* har under året också startat upp ett nätverk som består av nuvarande och före detta adepter och mentorer, gästföreläsare samt andra intresserade. Nätverket har under 2014 genomfört ett par träffar och flera jam samt tre seminarier och en konsert på Folk & Världsmusikgalan i Umeå i mars 2014. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-30.

Föreningen KUPP! (Kvinnor upp på pulten!) beviljades 80 000 kronor för *KUPP! – fas 2*. Projektet är flerårigt och fick 120 000 kronor i stöd 2012 och 80 000 kronor 2013. KUPP! kommer att fortsätta sitt arbete med nätverket för kvinnliga dirigenter samt besök till alla professionella orkestrar i Sverige med målet att informera och påverka dem till en bättre könsfördelning på dirigentpulten.

Delrapport: Under 2014 har föreningens representanter träffat cheferna för Svenska Kammarorkestern, Norrbottens Kammarorkester, Jönköpings Sinfonietta och Kungliga Filharmonikerna. Fler möten med orkestrar kommer ske våren 2015 och man hoppas också att få träffa programråden. KUPP! har sammanställt statistik för generalprogrammen 2013-2014. Den svenska andelen dirigenter var 44 procent varav tre procent var kvinnliga dirigenter. KUPP! konstaterar att det finns ett större intresse bland de mindre orkestrarna i landet att engagera svenska kvinnliga dirigenter än bland de stora orkestrarna i storstäderna. Noterbart är att KUPP! medverkar i ett samarbete med Musik i Väst i ett mentorprogram för åtta unga kvinnor i åldrarna 18–25, som får utbildning och podietid i dirigering. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-29.

Fritz's Corner beviljades 270 000 kronor för *Makten över musiken*. Projektet har även fått stöd 2012 med 160 000 kronor och 2013 med 200 000 kronor. *Makten över musiken* är ett mentorprogram som syftar till att bygga upp ett kvinnligt nätverk för att få fler kvinnor att driva egna skivbolag, bokningsbolag och musikförlag samt att få fler kvinnliga A&R:s, direktörer och agenter anställda på de stora bolagen.

Delrapport: Fritz's Corner avrundade den andra årgången av sitt mentorprogram med 15 adepter och 15 mentorer under våren 2014. Under hösten har den tredje omgången startat med 20 adepter. Fritz's Corner kommer också att anordna ett speciellt ledarskapsprogram för tre till fem adepter som siktar mot de högre chefspositionerna. Organisationen har fått mycket positiv feedback från både kvinnor och män i branschen. Även media har varit nyfikna och projektet har exponerats både i tidningar och i radio. Flera av adepterna från de två första årgångarna har fått jobb i branschen, mycket tack vare det värdefulla nätverk som byggts upp. Projektet har en blogg: www.maktenovermusiken.se. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-29.

KVAST (Kvinnlig Anhopning av Svenska Tonsättare) beviljades 200 000 kronor för *Jämställd Repertoar*. KVAST beviljades även 250 000 kronor 2013 till då projektet kallades *RepertoarRycket*. 2014 års projekt syftar till att öka andelen musik komponerad av kvinnliga tonsättare på de svenska konsertscenerna. KVAST vill öka medvetenheten om historiska och nutida kvinnliga tonsättare och deras verk dels genom utveckling av en repertoarbank med verk av kvinnliga tonsättare och dels genom att verka rådgivande i repertoarfrågor gentemot orkestrarna.

Delrapport: KVAST har förberett en ombyggnad av hemsidan som snart kommer att sjösättas. De har informerat orkestrarna om utfallet från förra årets projekt *RepertoarRycket* och under våren 2015 kommer KVAST att återuppta samarbetet igen. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-15.

Deep Imprint/Petter Wickman beviljades 180 000 kronor för *Folkkollo World – Att lyfta fram unga kvinnliga folkmusiker*. Projektet kommer att utveckla och verkställa Folkkollo World, ett läger för musiker som syftar till att få fram fler kvinnor som spelar kompinstrument i genren.

Delrapport: *Folkkollo World* genomfördes på Nordiska visskolan i Kungälv i oktober. Tolv unga kvinnor deltog och mötte musik och musiker från olika länder. Fokus låg på att prova olika instrument och i synnerhet kompinstrument. Kollot avslutades med en konsert i samarbete med Planetafestivalen. Arrangörerna till kollot har även deltagit i Popkollos utbildningar och funderar nu på i vilken form de ska driva projektet vidare, antingen som en del av Popkollo eller tillsammans med annan organisation. Nästa aktivitet planeras till Folk & Världsmusikgalan mars 2015 i Stockholm. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-06-01.

Femtastic beviljades 250 000 kronor för *Femtastic Youth*. Projektet är en workshop-turné för att inspirera unga tjejer att hitta till den manligt kodade hip hop-genren och vidare in i Studieförbundets musikverksamhet för att få tillgång till studio, handledning och scentid.

Delrapport: Under 2014 har Femtastic i samarbete med Studieförbundet genomfört fyra av sammanlagt 14 workshophelger runt om i landet. Det har varit hårt söktryck bland unga tjejer och därför har man utökat med tre städer och dessutom funderar man på att anordna ett sommarläger i Järfälla. Responsen från deltagarna har varit överväldigande och projektet har nått ut brett i media och via sociala medier. Projektet får även stöd från Studieförbundet och Svenska Postkodlotteriets Kulturstiftelse. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-05-01.

Livemusik Sverige (f.d. Festivalsverige) beviljades 170 000 kronor för *Han heter Marit – steg 2*. Projektet är en fortsättning på *Han heter Marit – steg 1* som drevs av Folkets hus och parker, men har nu övertagits av Livemusik Sverige (se vidare avsnitt 5).

Han heter Marit – steg 2 syftar till att öka antalet kvinnor inom festivalsfären både på och bakom scenen. Medlemsorganisationerna i Livemusik Sverige jobbar även med jämställdhet i sina egna ledningsgrupper och strukturer. Projektet syftar också till att påverka produktionsbolagen och andra aktörer mot ett mer jämställt utbud.

Delrapport: Livemusik Sverige har arbetat intensivt mot de stora bokningsbolagen som förser livescenerna med artister. Produktionsbolagen är numera medlemmar i Livemusik Sverige och anger jämställdhetsfrågan som en av anledningarna till deltagandet. Den 24 oktober hölls ett medlemsmöte med 50 deltagare med jämställt utbud samt föredrag och panel om jämställdhetsfrågor. Den 15 november samlades cirka 70 personer ur Livemusik Sveriges medlemsorganisationer i Göteborg för en dag med fokus på jämställdhet och hållbarhet. Under den stora branschmässan Sweden Live i januari 2015 i Örebro kommer Livemusik Sverige anordna en presentation av sitt jämställdhetsarbete. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-04-02.

PROJEKT MED BEVILJADE MEDEL FRÅN 2013 SOM AVSLUTAS 2015

Riksförbundet Svensk jazz beviljades 200 000 kronor 2013 för *Europe Jazz Balance – Nordic pilot*. Projektet är en fortsättning på ett samarbete med Musikverket inom jämställdhetsuppdraget som startade 2011. Projektet syftar till att etablera ett webbaserat handlingsprogram om normkritiskt perspektiv för nordiska musikarrangörer. På europeisk nivå vill projektet initiera ett långsiktigt jämställdhetsarbete inom jazzområdet och påskynda jämställdhetsutvecklingen hos den europeiska jazzens beslutsfattare: bokare, programråd och organisationer. Projektet har även fått stöd från Norsk kulturråd, Kulturbryggan och Nordisk Kulturfond.

Delrapport: Riksförbundet Svensk jazz arrangerade i mars 2014 en nordisk tvådagarskonferens med fokus på normkritiskt förhållningssätt för musikarrangörer med betoning på jazzområdet. 50 delegater från Norden deltog, men även andra intresserade från Europa kom. Svensk jazz är nu inne i slutfasen av projektet och kommer snart att lansera ett webbaserat handledningsprogram. Det kommer först att provas på de förbund som varit delaktiga i projektet för att därefter spridas till en bredare målgrupp med lansering under mässan *Jazzahead* i Bremen 2015. *Europe Jazz Balance* har genom Europe Jazz Network och Creative Europe (EU) beviljats medel för att bedriva en förstudie på europeisk nivå samt för att utveckla webbsidan. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-04-30.

Kungl. Musikaliska akademien beviljades 275 000 kronor 2013 för *Kvinnliga tonsättare i Sverige*. 2012 erhöll projektet 123 000 kronor. Projektet ska synliggöra verken av de 71 kvinnliga tonsättare som finns i Musik- och teaterbibliotekets arkiv.

Delrapport: I Musik- och teaterbibliotekets samlingar finns verk av ett sjuttioatal kvinnliga tonsättare från 1800-talet och tidigt 1900-tal. I den första fasen gjordes en samlad förteckning över de kvinnliga tonsättarna och deras verk. Därefter har några verk färdigställts för utgivning och flera är under arbete. Utgåvorna är källkritiskt granskade och försedda med verkkommentarer och biografier, även i engelsk översättning. Verken registreras i akademiens databas *Levande Musikarv*. Operan har låtit sig inspireras av projektet och har tillsammans med *Levande Musikarv* gjort en serie om fyra konserter under rubriken *Oerhört ohört*, som även spelades in av Sveriges Radio. Musikaliska akademien har fått många förfrågningar och tips angående kvinnliga tonsättare och de konstaterar därmed ett ökat intresse. Datum för slutredovisning till Musikverket är 2015-07-31.

5. Avslutade projekt 2012, 2013 och 2014

Riksorganisationen Popkollo (organisation som anordnar musikläger för tjejer) beviljades 300 000 kronor 2012 för *En Smak Av Popkollo*. Organisationen ville skapa lokala mötesplatser för unga musikintresserade tjejer genom att erbjuda *En smak av Popkollo* på platser där Popkollo inte fanns. De kontaktade föreningar, kultursekreterare, studieförbund och andra potentiella arrangörer och erbjöd dem en subventionerad och nedkortad variant av Popkollo.

Slutrapport: Sju nya arrangörer provade konceptet och arrangerade *En smak av Popkollo* i Falun, Borlänge, Östersund, Upplands Väsby, Örebro, Arvika och Botkyrka. Söktrycket för att få vara med i projektet var stort och ytterligare åtta orter hade ansökt. Inför 2014 hade Popkollo fem nya arrangörer som ville anordna fullskaliga kollo, varav fyra kom direkt från *En Smak Av Popkollo* och antalet kolloplatser ökade därmed från 350 till 500. Den geografiska spridningen av Popkollors verksamhet var ett av målen och nu finns de även i Värmland, Dalarna och Jämtland.

Svensk Scenkonst Servicebolag AB beviljades 460 000 kronor 2012 för *Spela jämt – jämställdhetsprojekt för kvinnligt ledarskap inom svenskt musikliv*. En ledarskapsutbildning för kvinnor riktad mot musiklivet för nio deltagare genomfördes under 2013. *Spela jämt* syftade till att stärka och lyfta fram kvinnligt ledarskap genom kompetenshöjande insatser i sex block under två säsonger.

Slutrapport: Svensk scenkonst fick in cirka 70 ansökningar till de nio platser som *Spela jämt* kunde erbjuda, vilket visade att intresset för utbildningen var mycket stort. Nio kvinnor utexaminerades efter tolv utbildningstillfällen. Utvärderingen av kursen var väldigt positiv. Svensk scenkonst kommer att följa upp adepternas framtida utveckling och karriärer.

Folkets hus och parker beviljades 120 000 kronor 2013 för projektet *Han heter Marit*. Projektet syftade till att få fler kvinnor på ledande och avgörande funktioner inom festivalsfären, bl.a. genom samarbete med nätverket Festivalsverige. Namnet är en hyllning till artisten Marit Bergman som drivit denna typ av frågor och beskriver samtidigt den förutfattade meningen att ”han” lika gärna kan vara en ”hon”.

Slutrapport: Projektet uppnådde de uppsatta målsättningarna. Två möten anordnades i Luleå respektive i Stockholm med sammanlagt 31 festivalorganisationer samt representanter från andra delar av branschen som t.ex. produktionsbolag. Fler än hälften av festivalerna har numera egna jämställdhetsplaner. De festivaler som inte kunde närvara fick information via andra medier. Festivalerna har kommit till insikt och förstår frågan på djupet. Folkets hus och parker har satt samman en arbetsgrupp som driver frågan vidare och i Norrland har man startat ett kluster/mentorskap under Andrea Wiktorssons (Storsjöyran) ledning. Projektet lever vidare i Livemusik Sveriges regi under namnet *Han heter Marit – steg 2* (läs mer under avsnitt 4).

SKAP – Sveriges kompositörer och textförfattare beviljades 100 000 kronor 2014 för *Inspirationsfilm om kvinnor i musikhistorien*. SKAP ville förändra bilden av musikhistorien genom en opinionsbildande kortfilm, där världskända musikartister inom olika genrer skulle lyfta fram kvinnor som inspirerat dem.

Slutrapport: Filmen lanserades 11 september 2014, den är en del i en större satsning som heter *Skapelsen*. Det är SKAP:s opinionsbildande satsning på mångfald och jämställdhet och består förutom av filmen av en hemsida och en poddserie. Filmen har setts 12 742 gånger (2014-12-31) på internet via olika forum. Projektet har fått mycket stor uppmärksamhet i media och sociala nätverk.

Norrbottnsmusiken/Norrbottns läns landsting beviljades 78 400 kronor 2012 och 125 000 kronor 2013 för *Dialogseminarier för ett jämställt musikliv i Norrbotten*. Projektet skulle genom kunskaphöjande dialogseminarier synliggöra och problematisera musiklivets jämställdhetsfrågor i regionen.

Slutrapport: Under hösten 2012 genomfördes två dialogseminarier med syftet att lyfta jämställdhetsfrågan och skapa nya projekt och samarbeten. Det visade sig att kunskapsnivån och intresset var lägre än förväntat. Detta var sannolikt den första gången som jämställdhet i musiklivet lyfts upp på regional/lokal nivå i Norrbotten. Under andra fasen 2013 genomförde projektet specialinriktade insatser i form av fyra föreläsningar för olika grupperingar inom musiklivet, till skillnad mot första projektomgången då föreläsningarna riktade sig mot hela musiklivet. I den andra projektomgången var det enklare att få organisationer att engagera sig. I Norrbottens Kulturplan 2014-2016 har ett mål rörande jämställt musikliv i Norrbotten skrivits in och man arbetar aktivt i orkestrar och producentled med frågan. Man kan även se tydliga avtryck av projektet i musiklivet i Norrbotten både i t.ex. kulturskolan, Popkollo och studieförbunden. En del av projektets aktiviteter blev avsevärt billigare än budget varför 39 867 kronor återbetalades till Musikverket.

6. Ekonomiskt utfall 2014

Verksamhet	2014	2013	2012	2011
Ingående balans	229 354	250 905	265 820	0
Medel från statsbudgeten enl. uppdrag	2 000 000	2 000 000	3 000 000	1 000 000
Utbetalning av stöd	-2 000 000	-2 000 000	-2 391 400	0
Återbetalning av stöd	39 867	0	0	0
Samverkansprojekt*	0	0	-82 000	-400 000
Projektledare**	0	0	-175 437	-175 900
Egna arrangemang***	-154 227	0	-361 022	-155 526
Inbetalning konferensavgifter	0	0	38 800	0
Löner, arvoden, resor mm	-6 885	-21 551	-43 856	-2 754
Utgående balans	108 109	229 354	250 905	265 820

* Under 2011 och 2012 genomfördes samarbetsprojekt med RFoD, IMPRA och Riksförbundet Svensk Jazz.

** Avser projektledarens lön under hösten 2011 och våren 2012.

*** Innefattar Tankesmedjan och Musikliv i balans (samtalsserie och konferens).

De återstående medlen kommer att användas till utarbetande av en slutrapport.

7. Resultat och analys

Under 2014 har Musikverket delat ut stöd till långsiktiga jämställdhetsprojekt, följt upp dem och genomfört den avrundande konferensen *Musikliv i balans*.

De projekt som fått jämställdhetsstöd 2014 är i full gång med sina verksamheter och myndighetens jämställdhetskoordinator håller kontakt och följer upp arbetet. Tolv projekt löper även under våren 2015 och den sista dagen för inlämning av slutrapport är 2015-07-31. De flesta projekt är fleråriga men nya 2014 var *Folkkollo World* samt *Femtastic Youth*. Flera av projekten har fått mycket plats i media, vilket i sig spridit kunskap om de skeva strukturerna i musiklivet och medverkar förhoppningsvis till en gynnsam utveckling.

Alla projekt framskrider väl och inger goda förhoppningar inför framtiden. Det finns många glädjande prognoser och resultat. Ett exempel är det stora söktrycket till mentorprogrammen och framgångarna för de adepter som har deltagit. Ett annat är handboken om jämställd musikundervisning som snart kommer alla kulturskolor till del. Flera organisationer har arbetat med att utbilda och stödja unga kvinnor i sitt musicerande som Popkollo, Femtastic, Kulturutveckling Gävleborg och Folkkollo World. Det finns nya sökvägar och möjligheter att komma åt kvinnliga tonsättares musik både via databaser och via nyeditioner. Orkestrarna har börjat jobba med något mer jämställda program både vad gäller repertoar och valet av dirigenter. Jazzarrangörer får snart ett eget handlingsprogram i att boka jämställt som kommer att spridas över hela Europa. På de svenska pop- och rockfestivalerna jobbar man aktivt med frågan och de har nu även fått med de stora bokningsbolagen på tåget. Under detta uppdrag har vi fört upp jämställdhet på agendan i Norrbottens musikliv och satt fokus på frånvaron av kvinnliga musiker i musikhistorien och i nutid.

Även de projekt som upplever att de arbetar i motvind uppger att de trots allt ser en positiv utveckling även om det går långsamt. Projektbeskrivningarna visar att det finns stor efterfrågan på jämställdhetsarbete i musiksektorn och att aktörerna inom olika kategorier är mycket positiva och engagerade. Flera av projekten har även fått ekonomiska medel från andra finansierare. Flera av projekten skulle vilja fortsätta sitt jobb men de flesta har svårt att hitta fortsatt finansiering. Vi tror att vissa projekt kommer att överleva i någon form, men att förändringsarbetet kommer att gå långsammare.

Effekterna av jämställdhetsuppdraget är fortfarande svåranalyserade. Alla projekt är inte avslutade och effekterna kan i vissa fall avläsas först om flera år. Musikverket har avsatt medel från 2014 års jämställdhetsbudget för att under hösten 2015 ta fram en slutrapport, där vi ingående undersöker effekterna av jämställdhetsuppdraget. Detta kommer att ske när alla projekt är avrundade och när man kan göra en ordentlig genomlysning av satsningen.

Vår subjektiva analys redan nu är dock att det har hänt mycket och att samhället i stort också förändrats med feministiska förtecken både allmänt och politiskt. Bland annat märktes det

under konferensen *Musikliv i balans* som hölls i positiv anda och där många intressanta frågor och funderingar lyftes.

Frågeställningar och tips som framkom från publik och medverkande var till exempel:

- De offentliga musikinstitutionerna måste öka takten och ligga i framkant inom jämställdheten. Tydliggör och kravställ vad som förväntas och följ upp utfallet.
- Stöd och bidrag: Tydliggör i regleringsbrev vad som förväntas av de bidragsgivande myndigheterna och sätt skärpta genuskrav samt följ upp dessa.
- Gör en översyn av SVT och jämställ kompband och de artister som uppträder på TV – de har stort inflytande som förebilder.
- Det utgår olika gager och bidragssummor till olika musikaliska genrer, vilket också hänger ihop med kön. Detta borde justeras.
- Stora delar av pop- och rockmusiken lämnas helt utanför bidragsgivningen. Det behövs en kulturpolitik även för de genrer som idag står helt utanför offentlig finansiering.
- Kvinnliga musiker, dirigenter och tonsättare inom västerländsk konstmusik saknar ett mentorprogram.
- Vikten av utbildningar och att varje led i kedjan måste ta sitt ansvar.
- Utveckla ett handlingsprogram för de organisationsledare som vet att det är inte är jämställt, men som inte vågar lyfta på locket.
- Det är stora skillnader på jämställdhetsarbetet i storstäderna och ute i landet. Hur kan vi arbeta vidare med det?
- Vad är musikalisk kvalitet och vem definierar den? Vem får bidrag och utrymme? Detta område skulle behöva genomlysas.

Det går glädjande nog åt rätt håll fast alldeles för långsamt. Om vi ska ändra på strukturerna i musiklivet så behövs det mer stimulansmedel. Vi anser att de skattefinansierade verksamheterna med regleringsbrev och instruktioner bör få tydligare och skärpta jämställdhetskrav, som också bör följas upp. Den kommersiella marknaden är svårare att komma åt med politiska styrmedel men i viss form kan de nås via organisationer som t.ex. Livemusik Sverige och studieförbunden. Inom den kommersiella kulturen finns det flera områden som har en väldigt lång väg att gå, bland annat i underhållningsbranschen såsom coverband, melodifestivalen, dansband- och hårdrocksgenren. Detta är områden som ofta står helt utanför bidragsgivning, men det är också de genrer som de allra flesta människor möter i sin vardag. Detta är också områden som vi har misslyckats att nå i Jämställdhetsuppdraget.

Kulturdepartementet bör samarbeta med utbildningsdepartementet för ett jämställt musikliv– utbildning och musikliv är intimt förknippade med varandra. Att ge stöd enbart åt redan verksamma professionella musiker kan inte vara den enda lösningen. Det är via utbildningssektorn de flesta blivande musiker fostras och formas och det är oftast under utbildningstiden som val av instrument och karriär görs, men även de flesta avhoppet av kvinnor sker. Vi måste jobba med både musikliv och utbildning både på professionell nivå och på amatörnivå. Utan en bas får man ingen spets i verksamheten.

Om vi drar åt samma håll och ständigt ifrågasätter, funderar en gång till och sätter demokratin i centrum så kommer det att hända något. Det kommer att synas i konsertutbudet, i kompbandet på TV, bland tonsättarna och dirigenterna, bland musikhögskolornas professorer, i bok-, fonogram- och notutgivning, i ljudteknikerbåset, på skivbolagens VD-stolar och i dansbanden. Men man får vara beväpnad med ett rejält tålamod, då kulturskolornas arbete idag kanske bär frukt först om 20 år när en ny *kvinnlig* basist äntrar scenen på en jazzklubb nära dig.

Stockholm 2015-02-18

Stina Westerberg
Generaldirektör

Jonas Burman
Chef Musikplattformen

Rapporten har utarbetats av Ulrika Gunnarsson och den har granskats av Jonas Burman, chef Musikplattformen och Pia Nyström, verksamhetscontroller på Statens musikverk.